

Wielka wśród wielkich. Helena Molak w Panteonie

Data publikacji: 26.06.2023 15:45

Helena Molak z Goleiszowa, działaczka Ruchu Ludowego, kurierka Wincentego Witosa została włączona do Panteonu Górnośląskiego w Katowicach w poczet wielkich osobowości Śląska minionego stulecia.

□

Z rekomendacji Muzeum Sarkandrowskiego Helenę Molak dołączyła do Panteonu Górnośląskiego, czyli otwartej 19 czerwca 2022 roku placówki mieszczącej się w podziemiach Archikatedry Chrystusa Króla w Katowicach. Ta instytucja kultury jest pomnikiem upamiętniającym powrót Górnego Śląska do II Rzeczypospolitej w 1922 roku, jak również formą uznania i podziękowania dla wybitnych osób za wierność i poświęcenie dla Małej Ojczyzny. W momencie inauguracji instytucji zaprezentowanych było 166 osób, w tym Wojciech Korfanty, Krystyna Bochenek, kard. August Hlond, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki oraz profesor Jan Herma.

W najbliższą sobotę, 24 czerwca br., w pierwszą rocznicę działalności, odbyło się uroczyste wprowadzenie nowych postaci do Panteonu Górnośląskiego. Pośród nazwisk tj. Zbigniew Cybulski, Jerzy Duda-Grac czy Kazimierz Kutz znalazło się też nazwisko Heleny Molak.

- Goleiszów ma się czym poszczycić, ponieważ z tej rolniczej ziemi, mamy aż dwóch przedstawicieli w Panteonie Górnośląskim. A są to: Helena Molak – kurierka Wincentego Witosa i prof. Jan Herma – rzeźbiarz ekumeniczny – komentuje Jakub Staroń Kierownik Muzeum Sarkandrowskiego.

Helena Molak, z domu Niemiec – działaczka Ruchu Ludowego, kurierka Wincentego Witosa. Po procesie brzeskim Wincenty Witos udał się na emigrację do Czechosłowacji. Powstała wtedy konieczność stałego przekazywania informacji pomiędzy prezesem Stronnictwa Ludowego a ludowcami w Polsce. Helena Niemcówna, w tym czasie kilkunastoletnia dziewczyna, została kurierką Witosa. Przewoziła listy i dokumenty oraz stenografowała wiadomości ustne. Po wybuchu wojny, w 1939 roku, w domu rodzinnym Heleny w Goleiszowie, pod numerem 301 (obecnie ul. Lotnicza 1), powstał pierwszy na tym terenie punkt konspiracyjny zbierania informacji z Generalnej Gubernii i Śląska, które następnie drogą radiową z Zaolzia były przekazywane do Rządu Polskiego na emigracji. Helena pełniła funkcję jednego z łączników. W dalszych latach wojny była łączniczką ruchu ludowego pomiędzy Śląskiem Cieszyńskim a Krakowem, przechodziła przez zieloną granicę, kolportowała prasę konspiracyjną: „Odra i Nissa” oraz „Jutrzenka”, rozprawiała książki i podręczniki polskie.

W 1942 r. Helena Molak weszła w skład „trójki roboczej” kierownictwa Roch-a (Ruch Oporu Chłopów) na podokręg śląski. Dostarczała zapomogi dla nauczycieli polskich z Cieszyna. Pomagała wielu ludziom w utrzymywaniu ducha polskości w trudnym czasie okupacji na terenie Śląska i w utwierdzaniu przekonania o przynależności Śląska Cieszyńskiego do Polski. Była członkinią Ludowego Związku Kobiet i Batalionów Chłopskich. Zaangażowała się również w dostarczanie żywności dla Żydów w cieszyńskim getcie. Od sierpnia 1941 roku brała udział w przekazywaniu dla więźniów w Auschwitz lekarstw pozyskiwanych od lekarzy ze szpitala cieszyńskiego.

Po wojnie Helena Molak uczestniczyła w organizowaniu struktur Polskiego Stronnictwa Ludowego. Była delegatką na I Kongres PSL w Krakowie w 1945 roku. Brała udział w zakładaniu Związku Młodzieży Wiejskiej WICI na Śląsku. W kwietniu 1945 roku, jako pierwsza spośród działaczy ludowych, pojechała z Krakowa do Wierzchosławic, by po wojnie odnowić kontakt z Wincentym Witosem. Po roku 1989, w czasie odradzania się Polskiego Stronnictwa Ludowego, Helena Molak prowadziła aktywną działalność na rzecz jego jedności. Była członkiem Polskiego Stronnictwa Ludowego, Koła w Goleiszowie.

- Muzeum Parafialne im. św. Jana Sarkandra w Skoczowie wprowadza już drugą osobę do Panteonu Górnośląskiego w Katowicach. Rok temu, na otwarcie instytucji, wśród Wielkich Ślązaków, znalazł się profesor Jan Herma. Muzeum Sarkandrowskie, rozpoznając wyjątkowy czas, opracowało i otworzyło w

roku 100. rocznicy powrotu Górnego Śląska do Macierzy „Skoczowski szlak Prof. Jana Hermy”. Szlak ten jest uzupełnieniem już dwóch istniejących skoczowskich szlaków osobowych, a są to: „Szlak św. Jana Sarkandra” oraz „Szlak Gustawa Morcinka” – informuje Staroń.

Red.